

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/B/2023/36124048423273476

REZERVY A OPRAVNÉ POLOŽKY Z ÚČTOVNÉHO
A DAŇOVÉHO HĽADISKA V KONTEXTE ICH VPLYVU
NA ZÁKLAD DANE Z PRÍJMOV

Bakalárska práca

2023

Adam Poliak

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

**REZERVY A OPRAVNÉ POLOŽKY Z ÚČTOVNÉHO
A DAŇOVÉHO HĽADISKA V KONTEXTE ICH VPLYVU
NA ZÁKLAD DANE Z PRÍJMOV**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúci záverečnej práce: Ing. Katarína Sigetová

Bratislava 2023

Adam Poliak

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta hospodárskej informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Adam Poliak
Študijný program: účtovníctvo (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Rezervy a opravné položky z účtovného a daňového hľadiska v kontexte ich vplyvu na základ dane z príjmov

Anotácia: Rezervy a opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, pričom sú odhadovanými položkami. Bakalárska práca sa zameriava na účtovné zobrazenie rezerv a opravných položiek, ale predovšetkým rieši ich uznanie alebo neuznanie za daňový výdavok, čo má v konečnom dôsledku vplyv na základ dane z príjmov a výslednú daň.

Vedúci: Ing. Katarína Sigetová
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúci katedry: prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
Dátum zadania: 28.03.2022

Dátum schválenia: 08.04.2022

prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Pod'akovanie

Týmto spôsobom sa chcem veľmi pekne poďakovať Ing. Kataríne Sigetovej za nesmiernu pomoc a cenné rady pri písaní bakalárskej práce.

Abstrakt

POLIAK, Adam: *Rezervy a opravné položky z účtovného a daňového hľadiska v kontexte ich vplyvu na základ dane z príjmov.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Katarína Sigetová. – Bratislava: FHI EU, 2023, 42 s.

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať problematiku rezerv a opravných položiek a ich vplyvu na výpočet základu dane z príjmov. Konkrétne sa budeme zameriavať na to, ako správne vytvárať, účtovať a používať rezervy a opravné položky, aby bol zachovaný verný a pravdivý obraz účtovníctva a aby výsledná daňová povinnosť bola čo najlepšie optimalizovaná.

Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 23 tabuliek a 8 obrázkov.

Prvá kapitola je venovaná teoretickému ponímaniu pojmov rezervy a opravné položky a ich daňovému dopadu.

V ďalšej časti sa charakterizuje spôsob písania práce a vymedzenie cieľov.

Záverečná kapitola sa zaoberá praktickými príkladmi na tvorbu rezerv a opravných položiek a ich daňovým dopadom.

Výsledkom riešenia danej problematiky je ukázať účtovanie rezerv a opravných položiek a ich vplyv na základ dane.

Kľúčové slová: rezervy, opravné položky, daň z príjmov

Abstract

POLIAK, Adam: *Provisions and allowances from an accounting and tax point of view in the context of their impact on the income tax base.* - University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. – Supervisor of the final thesis: Ing. Katarína Sigetová. – Bratislava: FEI UE, 2023, 42 p.

The aim of the bachelor thesis is to analyze the issue of provisions and allowances and their impact on the income tax base. In particular, we will focus on how to correctly create, account for and use provisions and allowances in order to maintain true and fair accounting and to optimize the resulting tax liability as much as possible.

The work is divided into 3 chapters. Contains 23 tables and 8 pictures.

The first chapter is devoted to the theoretical understanding of the concepts of provisions and allowances and their tax impact.

The next part describes the method of writing the thesis and defining the goals.

The final chapter deals with practical examples of the creation of provisions and allowances and their tax impact.

The result of solving the given problem is to show the accounting of provisions and allowances and their impact on the tax base.

Keywords: provisions, allowances, income tax

Obsah

Zoznam použitých skratiek	7
Zoznam tabuliek a obrázkov	8
Úvod.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Vymedzenie pojmu rezervy	10
1.2 Zásady pre tvorbu a použitie rezerv	10
1.3 Druhy rezerv.....	11
1.4 Členenie rezerv.....	12
1.5 Ocenenie rezerv.....	13
1.5.1 Najlepší odhad	14
1.5.2 Riziko a neistota.....	14
1.6 Rezervy z daňového hľadiska	14
1.7 Vymedzenie pojmu opravné položky.....	16
1.8 Tvorba a zúčtovanie opravnej položky	16
1.9 Druhy opravných položiek	16
1.9.1 Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku	17
1.9.2 Opravné položky k finančnému majetku	18
1.9.3 Opravné položky k zásobám.....	19
1.9.4 Opravné položky k pohľadávkam.....	21
1.10 Opravné položky z daňového hľadiska	21
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	23
3 Výsledky práce a diskusia	24
3.1 Tvorba a účtovanie rezerv	24
3.1.1 Účtovanie a tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky	24
3.1.2 Účtovanie a tvorba rezervy na zostavenie účtovnej závierky.....	25

3.1.3	Účtovanie a tvorba rezervy na súdne spory	26
3.1.4	Účtovanie a tvorba rezervy na opravy	27
3.2	Tvorba a účtovanie opravných položiek	28
3.2.1	Účtovanie a tvorba opravnej položky k pohľadávkam	29
3.2.2	Účtovanie a tvorba opravnej položky k finančnému majetku.....	32
3.2.3	Účtovanie a tvorba opravnej položky k zásobám	33
3.2.4	Opravná položka k dlhodobému majetku	34
3.3	Rezervy a opravné položky v účtovnej závierke.....	35
3.3.1	Rezervy v účtovnej závierke	36
3.3.2	Opravné položky v účtovnej závierke.....	38
	Záver	40
	Zoznam použitej literatúry	41

Zoznam použitých skratiek

D – Dal

DFM – Dlhodobý finančný majetok

DHM – Dlhodobý hmotný majetok

DM – Dlhodobý majetok

DNM – Dlhodobý nehmotný majetok

DzP – Daň z príjmov

FM – Finančný majetok

ID – Interný doklad

KFM – Krátkodobý finančný majetok

MD – Má dať

OZ – Ostatný záväzok

PFA – Prijatá faktúra

PO – Právnická osoba/právnické osoby

VBU – Výpis z bankového účtu

VFA – Vystavená faktúra

Zoznam tabuliek a obrázkov

- Tabuľka č. 1 – Účtovanie rezerv na nevyčerpané dovolenky a poistné
- Tabuľka č. 2 – Účtovanie použitia rezervy na nevyčerpané dovolenky a poistné
- Tabuľka č. 3 – Účtovanie rezervy na zostavenie účtovnej závierky
- Tabuľka č. 4 – Účtovanie použitia rezervy na zostavenie účtovnej závierky
- Tabuľka č. 5 – Účtovanie rezervy na súdne spory
- Tabuľka č. 6 – Účtovanie použitia rezervy na súdne spory
- Tabuľka č. 7 – Účtovanie rezervy na opravy
- Tabuľka č. 8 – Použitie rezervy na opravy
- Tabuľka č. 9 – Použitie a zrušenie rezervy na opravy
- Tabuľka č. 10 – Účtovanie pohľadávky a tvorba opravnej
- Tabuľka č. 11 – Účtovanie inkasa pohľadávky a zrušenie opravnej položky k pohľadávke
- Tabuľka č. 12 – Účtovanie pohľadávky a tvorba opravnej
- Tabuľka č. 13 – Účtovanie a tvorba opravnej položky
- Tabuľka č. 14 – Zúčtovanie opravnej položky
- Tabuľka č. 15 – Úrok z omeškania
- Tabuľka č. 16 – Opravná položka k príslušenstvu
- Tabuľka č. 17 – Nákup a zaradenie DFM
- Tabuľka č. 18 – Tvorba opravnej položky k DFM
- Tabuľka č. 19 – Zníženie opravnej položky
- Tabuľka č. 20 – Zaúčtovanie tovaru na sklad
- Tabuľka č. 21 – Účtovanie a tvorba opravnej položky k zásobám
- Tabuľka č. 22 – Obstaranie pozemku kúpou
- Tabuľka č. 23 – Opravná položka k dlhodobému majetku
- Obrázok č. 1 – Rezervy v mikro účtovnej jednotke
- Obrázok č. 2 – Krátkodobé rezervy v malej účtovnej jednotke
- Obrázok č. 3 – Dlhodobé rezervy v malej účtovnej jednotke
- Obrázok č. 4 – Krátkodobé rezervy vo veľkej účtovnej jednotke
- Obrázok č. 5 – Dlhodobé rezervy vo veľkej účtovnej jednotke
- Obrázok č. 6 – Opravné položky v mikro účtovnej jednotke
- Obrázok č. 7 – Opravné položky v malej účtovnej jednotke
- Obrázok č. 8 – Opravné položky vo veľkej účtovnej jednotke

Úvod

V bakalárskej práci sme sa zaoberali problematikou rezerv a opravných položiek z hľadiska dane z príjmu. Rezervy predstavujú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou a predstavuje existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky.

Opravná položka je tvorená na základe opatrnosti, ak sa dá predpokladať, že hodnota majetku sa znížila oproti oceneniu v účtovníctve. Predpokladaná znížená hodnota majetku je opodstatnená, ak nastala skutočnosť, o ktorej sa dá predpokladať, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky majetku.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je ozrejmiť pojem rezervy a opravné položky a ich vplyv na výslednú daňovú povinnosť daňovníka.

Prvá kapitola je rozdelená na dve časti. V prvej časti sme charakterizovali pojem rezervy, tvorbu rezerv, použitie rezerv, druhy rezerv, členenie rezerv, ocenenie rezerv a daňové hľadisko rezerv. V druhej časti sme charakterizovali pojem opravné položky, tvorbu opravných položiek, zúčtovanie opravných položiek, druhy opravných položiek a ich vplyv na výslednú daňovú povinnosť daňovníka.

V druhej kapitole sme určili ciele práce a metódy skúmania.

V tretej kapitole sme si na praktických príkladoch vysvetlili účtovanie rezerv a opravných položiek a zároveň si ukázali ich daňovú uznateľnosť a vplyv na daňovú povinnosť daňovníka.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V nasledujúcich podkapitolách si na teoretickej rovine vysvetlíme pojmy rezervy a opravné položky.

1.1 Vymedzenie pojmu rezervy

Rezervy predstavujú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou. Časové vymedzenie sa týka časovej príslušnosti vzniku záväzku v danom účtovnom období. Ak účtovná jednotka nemá istotu, v ktorom účtovnom období záväzok vznikne, ide o záväzok s neistým časovým vymedzením. Neistá výška z nedostatočnej istoty účtovnej jednotky, či záväzok vznikne v danej výške alebo nie.

Rezerva predstavuje existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky. Ak nie je známa presná výška rezervy, ocení sa v odhadovanej sume, ktorá je dostatočne veľká na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Rezervy nemajú aktívny zostatok, preto sú predmetom dokladovej inventúry a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť ich vzniku. Pri vytváraní analytických účtov sa zohľadňuje členenie podľa druhov rezerv (Máziková, Mateášová, Ondrušová, 2019).

1.2 Zásady pre tvorbu a použitie rezerv

Spôsob tvorby a používania rezerv je uvedený vo vnútornom predpise účtovnej jednotky, pričom rezervy sa môže použiť len s účelom, za ktorým boli vytvorené. Pri tvorbe rezerv podľa § 19 odseku 7 písm. s) postupov účtovania sa môžu použiť poistno-matematické metódy a hodnota týchto rezerv sa upravuje na ich hodnotu v čase účtovania a vykazovania.

Zostatky rezerv sa prenášajú do ďalšieho účtovného obdobia. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich uzávierkových účtovných prípadov účtuje tvorba rezervy alebo sa upraví jej výška.

Podľa štandardu IAS 37 môže byť rezerva vykázaná len ak:

- a) má podnik súčasnú zmluvnú alebo mimozmluvnú povinnosť ako dôsledok prípadu, ktorý nastal v minulosti,
- b) je pravdepodobné že nastane úbytok ekonomický úžitkov,
- c) možno urobiť primeraný odhad veľkosti povinnosti.

Podľa § 19 postupov účtovania sa rezervy, ktoré sa tvoria na náklady, účtujú na príslušný nákladový účet, ku ktorému záväzok prislúcha. V prípade, ak sa rezerva týka viacerých nákladových účtov alebo nákladový účet nie je stanovený, použije sa účet 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť alebo účet 568 – Ostatné náklady na finančnú činnosť.

Rezervy tvoriace sa na skontá, rabaty, bonusy a reklamácie sa tvoria ako zníženie už dosiahnutých výnosov so súvzťažným zápisom v prospech účtu rezerv (Opatrenie č. 23054/2002-92).

1.3 Druhy rezerv

Rezervy sa vzťahujú na povinnosti vyplývajúce zo všeobecných záväzných právnych predpisov, z uzavretých zmlúv, z dobrovoľného rozhodnutia účtovnej jednotky splniť si povinnosť voči tretím stranám, napríklad ak na základe konania účtovnej jednotky v minulosti, zverejnenia pravidiel alebo oznámenia o uznaní zodpovednosti účtovnej jednotky tretia strana očakáva, že takáto povinnosť bude splnená. Rezervy sa tvoria na (Opatrenie č. 23054/2002-92):

- a) náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia,
- b) reklamácie a záručné opravy,
- c) odstránenie odpadov a obalov,
- d) rekultiváciu pozemkov,
- e) demoláciu budov,
- f) odstupné,
- g) nevyčerpané dovolenky, vrátane sociálneho poistenia,
- h) odmeny členom dozornej rady a iných orgánov spoločnosti,
- i) nevyfakturované dodávky a služby,

- j) členské príspevky do zväzov, spolkov, komôr a podobne, ktoré sa týkajú vykazovaného účtovného obdobia,
- k) bonusy, skontá, rabaty a podobne, ktoré sa týkajú výrobkov, tovaru a služieb predaných pred ukončením vykazovaného účtovného obdobia,
- l) náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy týkajúcej sa vykazovaného účtovného obdobia,
- m) náklady na zostavenie daňového priznania za vykazované účtovné obdobie,
- n) pokuty a penále,
- o) finančné povinnosti vyplývajúce z ručenia a záruk,
- p) povinnosť spätného odkúpenia obalov,
- q) prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- r) vyplácanie prémie a odmien,
- s) vyplácanie odchodného, vyplácanie plnení pre zamestnancov pri životných jubileách alebo pracovných jubileách a iných plnení pre zamestnancov (zamestnanecké požitky),
- t) provízie obchodným zástupcom,
- u) na stratové zmluvy a nevýhodné zmluvy, ktorými sú zmluvy, pri ktorých náklady nevyhnutné na splnenie zmluvných povinností preyšujú ekonomický úžitok, ktorý sa zo zmluvy očakáva,
- v) náklady na uvedenie prenajatého majetku do predchádzajúceho stavu podľa § 41,
- w) vypustené emisie do ovzdušia.

Zároveň sa účtovná jednotka môže rozhodnúť pre tvorbu rezervy na iné riziká a straty, ktoré súvisia s činnosťou danej účtovnej jednotky (Opatrenie č. 23054/2002-92).

1.4 Členenie rezerv

Rezervy/záväzky členíme podľa toho, či ide o záväzok s neistým časovým vymedzením alebo s neistou výškou.

Neurčitým vymedzením výšky záväzku možno rozumieť neexistujúcu informáciu o jeho presnej výške k súvahovému dňu z rôznych dôvodov, napríklad:

- a) nedoručenie faktúry za prijatú dodávku služby, pričom výška ceny služby nevyplýva zo zmluvy a dohodnutá bola len orientačne (rezerva na nevyfakturovanú dodávku),

- b) nemožnosť zistenia výšky záväzku z dôvodov, že okolnosti, na základe ktorých bude výška určená, vzniknú v budúcnosti (rezerva na prebiehajúce súdne spory, zamestnanecké požitky, reklamácie na záručné opravy).

Neurčitým časovým vymedzením záväzku možno rozumieť neexistenciu informácie o období, v ktorom nastane požadovanie odlivu ekonomických úžitkov (splatnosť záväzku), k súvahovému dňu, napríklad nemožnosť zistenia splatnosti záväzku z dôvodov, že okolnosti, na základe ktorých bude splatnosť určená, vzniknú v budúcnosti (Turóciová, Jarinkovičová, 2013).

Rezervy takisto členíme podľa časového hľadiska, a to na (Máziková, Mateášová, Ondrušová, 2019):

- a) krátkodobé rezervy, pri ktorých je doba splatnosti alebo predpokladaná doba splatnosti záväzku do jedného roka. Na ich účtovanie sa používa účet 323 – Krátkodobé rezervy.
- b) dlhodobé rezervy, pri ktorých je doba splatnosti alebo predpokladaná doba splatnosti záväzku dlhšia ako jeden rok. Pre potreby účtovania sa používajú účty 451 – Zákonné rezervy a 459 – Ostatné rezervy.

Rezervy sa tiež rozlišujú na súvahové, ktoré neovplyvňujú výsledok hospodárenia a na výsledkové, ktoré ovplyvňujú výsledok hospodárenia. (Máziková, Mateášová, Ondrušová, 2019)

1.5 Ocenenie rezerv

Spôsob, akým sa rezervy oceňujú, nie je presne daný v zákone o účtovníctve. Ich tvorba závisí od zásady opatrnosti a verného a pravdivého zobrazenia. Rezervy by sa preto mali tvoriť len v takej výške, aby bola schopná vykryť očakávané zníženie majetku. Rezervy sa z tohto dôvodu stanovujú odhadom vychádzajúcim z predošlých skúseností, rozpočtu danej účtovnej jednotky, ale aj z vlastnej intuície a odborných znalostí. Ak sa rezerva tvorí na dlhšie časové obdobie, je dôležité pri inventarizácii posúdiť výšku rezervy k možnému riziku a na základe toho rezervu zvýšiť alebo znížiť (Dobšovič, 2006).

1.5.1 Najlepší odhad

Neistoty, kvôli ktorým sa rezerva tvorí, sa riešia rôznymi spôsobmi. V prípade, ak sa rezerva tvorí na viacero položiek, suma sa vytvorí po zvážení všetkých možných výsledkov pravdepodobnosti.

Na vyčíslenie sumy sa preto použije štatistická metóda s názvom „očakávaná hodnota“.

Rezerva sa z tohto dôvodu môže značne líšiť, záleží od toho, aká veľká je pravdepodobnosť straty sumy. Ak existuje viacero možných výsledkov, ktorých pravdepodobnosť sa nemení, použije sa metóda vyčíslenia sumy s názvom „stredný bod rozsahu“.

V prípade, ak sa výška rezervy stanovuje len na jednu položku, suma sa určí podľa najpravdepodobnejšieho scenára, ktorý môže nastať. Avšak aj v tomto prípade zvažuje účtovná jednotka vyššiu sumu od najpravdepodobnejšieho riešenia, a to pre prípad, že by náklady mohli presiahnuť sumu najpravdepodobnejšieho scenára (IAS 37).

1.5.2 Riziko a neistota

Riziko je situačná charakteristika činnosti, ktorá spočíva v tom, že výsledok činnosti je neistý a v prípade neúspechu hrozia nepriaznivé následky. Pri tvorbe rezervy v podmienkach neistoty je dôležité, aby výnosy alebo aktíva neboli nadhodnotené a náklady alebo záväzky neboli podhodnotené. Avšak tvorba nadmerných rezerv nie je ospravedlnená neistotou. Napríklad ak sa tvorí rezerva na náklady nepriaznivej udalosti, ktoré boli odhadnuté na základe opatrnosti, výsledná suma sa nepovažuje za pravdepodobnejšiu, akou reálne je. Je potrebné vyhnúť sa nadhodnoteniu rezerv (IAS 37).

1.6 Rezervy z daňového hľadiska

Podľa § 21 ods. 2 písm. j zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej iba „zákon o dani z príjmov“) tvorba rezerv nie je daňovým výdavkom.

Výnimku tvoria len rezervy podľa § 20 zákona č. 595/2003 o dani z príjmov, ktoré sú uznanými daňovými výdavkami.

Podľa zákona tieto rezervy predstavujú náklad na:

- a) nevyčerpané dovolenky vrátane poistného a príspevkov, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca, mzdu pri uplatňovaní konta pracovného času vrátane poistného a príspevkov, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca,
- b) rezervy na vyprodukované emisie v zmysle osobitného predpisu,
- c) lesnú pestovnú činnosť vykonávanú podľa osobitného zákona; tvorba rezervy na lesnú pestovnú činnosť sa určuje v projekte lesnej pestovnej činnosti na obdobie od založenia kultúry alebo vzniku náletu do ukončenia prečistky mladého lesného porastu potvrdenom odborným lesným hospodárom,
- d) likvidáciu hlavných banských diel, lomov a odpadov pri banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom a na rekultiváciu pozemkov dotknutých bankskou činnosťou alebo činnosťou vykonávanou bankským spôsobom,
- e) uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládok po ich uzavretí,
- f) nakladanie s odovzdaným elektroodpadom z domácností, ak výška rezervy vypočítaná a preukázaná daňovníkom zodpovedá nákladom spojeným s nakladaním s elektroodpadom,
- g) účelová finančná rezerva podľa osobitného predpisu (Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov).

Rezervy sa z hľadiska daňovej uznateľnosti môžu deliť na:

- a) rezervy, ktoré sú daňovo uznané v čase ich tvorby,
- b) rezervy, ktoré nie sú uznané v čase ich tvorby, ale náklady súvisiace s použitím rezervy už uznateľné budú,
- c) rezervy, ktoré nie sú uznané v čase ich tvorby a náklady súvisiace s použitím rezervy takisto nebudú daňovo uznateľné.

Náklad, na ktorý bola tvorená rezerva a nie je uznaná ako daňový výdavok, sa zahrnie do základu dane v tom zdaňovacom období, v ktorom dôjde k použitiu rezervy, ale len do výšky uznateľnej za daňový výdavok. Zrušenie nedaňovej rezervy sa do základu dane nepripočíta. Rozdiel medzi výškou daňovo uznanej rezervy a nákladu, ku ktorému bola takáto rezerva vytvorená, sa zahrnie do základu dane v období, kedy bola rezerva použitá alebo zrušená (Taldová, 2018).

1.7 Vymedzenie pojmu opravné položky

Opravná položka je tvorená na základe opatrnosti, ak sa dá predpokladať, že hodnota majetku sa znížila oproti oceneniu v účtovníctve. Predpokladaná znížená hodnota majetku je opodstatnená, ak nastala skutočnosť, o ktorej sa dá predpokladať, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky majetku. Opravná položka sa účtuje v sume predpokladaného zníženia majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Opravné položky nemajú aktívny zostatok (Opatrenie č. 23054/2002-92).

1.8 Tvorba a zúčtovanie opravnej položky

Opravné položky sa účtujú ku dňu zostavenia účtovnej závierky, v rámci uzávierkových operácií. Počas inventarizácie účtovná jednotka zisťuje, či ocenenie majetku v účtovnej závierke zodpovedá skutočnosti. Ak sa dá predpokladať, že hodnota majetku v účtovníctve je vyššia ako jeho budúce ekonomické úžitky, vytvorí opravnú položku. Ku dňu zostavenia účtovnej závierky sa posudzuje opodstatnenosť tvorby opravnej položky a takisto sa zisťuje opodstatnenosť existencie a hodnoty už vytvorených opravných položiek.

Opravnú položku účtovná jednotka môže zrušiť alebo zmeniť jej výšku, ak nastane zmena predpokladanej hodnoty majetku. Účtovná jednotka opravnú položku zúčtuje buď:

- a) vyradením majetku z účtovníctva, ku ktorému bola vytvorená opravná položka,
- b) úplným alebo len čiastočným zánikom predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku.

Zúčtovanie opravnej položky v prípade, kedy sa majetok vyradí z účtovníctva sa vykoná súvahovo, čiže bez vplyvu na výsledok hospodárenia. Ak je opravná položka zúčtovaná z dôvodu čiastočného alebo úplného zániku trvania predpokladu zníženia hodnoty majetku, účtuje sa výsledkovo, čiže rovnako ako pri tvorbe, ale na opačných stranách účtov.

1.9 Druhy opravných položiek

Opravná položka môže byť tvorená k:

- a) dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku,
- b) finančnému majetku,

- c) zásobám,
- d) pohľadávkam.

Opravná položka sa tiež tvorí k dlhodobým pohľadávkam a dlhodobému finančnému majetku, ktorým sú pôžičky, ak je zostatková doba splatnosti pohľadávky alebo pôžičky dlhšia ako jeden rok.

1.9.1 Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku

Opravná položka k DHM odpisovanému, ktorého hodnota sa postupným opotrebovaním znižuje, sa tvorí, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky daného majetku nižšie, ako je jeho ocenenie v účtovníctve. Ocenením v účtovníctve sa rozumie hodnota po zohľadnení oprávok a už vytvorených opravných položiek. Opravná položka k DHM neodpisovanému sa tvorí, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky daného majetku nižšie, ako je jeho ocenenie v účtovníctve. Ocenením v účtovníctve sa rozumie hodnota po zohľadnení už vytvorených opravných položiek. Opravná položka k DNM, ktorého hodnota sa znižuje, sa tvorí, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky nižšie, ako je jeho ocenenie v účtovníctve. Ocenením v účtovníctve sa rozumie hodnota po zohľadnení oprávok a už vytvorených opravných položiek. V prípade, ak predpokladaná predajná cena DNM po odpočítaní nákladov na predaj je vyššia ako predpokladaná hodnota ďalšieho využitia v podniku, pri tvorbe opravnej položky sa zohľadní predikovaná predajná cena znížená o náklady na predaj.

Tvorba opravnej položky k DM sa účtuje na stranu Má dať na účet 553 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku súvzťažne na stranu Dal vecne príslušného súvahové účtu 09x – Opravné položky k dlhodobému majetku. Zúčtovanie opravnej položky pri DM z dôvodu vyradenia z účtovníctva sa účtuje na stranu Má dať na príslušný účet 09x – Opravné položky k dlhodobému majetku súvzťažne na stranu Dal príslušného účtu dlhodobého majetku. Ak sa jedná o odpisovaný dlhodobý majetok, na strane Dal sa bude účtovať k príslušnému účtu oprávok k DM. Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty DM sa zaúčtuje opačne ako pri tvorbe. Na strane Má dať sa zaúčtuje vecne príslušný účet 09x – Opravné položky k dlhodobému majetku súvzťažne s účtom 553 – Tvorba

a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku na strane Dal (Blahušiaková, Šlosárová, 2020; Novotná, 2013).

1.9.2 Opravné položky k finančnému majetku

Opravná položka sa tvorí k DFM, ktorého budúce ekonomické úžitky sú nižšie ako ich ocenenie v účtovníctve. Do ocenenia sa zarátajú už vytvorené opravné položky. Opravná položka k cenným papierom a podielom, pri ktorých je zmena reálnej hodnoty zaúčtovaná na účet 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia sa účtuje ako:

- a) suma, ktorá predstavuje kladný rozdiel medzi ocenením pri vzniku účtovného prípadu a reálnou hodnotu daného majetku, sa zaúčtuje na stranu Ma dať účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku súvzťažne na stranu Dal účtu 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku,
- b) suma, ktorá predstavuje kladný rozdiel medzi reálnou hodnotou daného majetku a jeho ocenením pri vzniku účtovného prípadu a už existovala opravná položka sa výška opravnej položky zaúčtuje na stranu Má dať účtu 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku súvzťažne na stranu Dal účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku; suma tvoriaca rozdiel sa zaúčtuje na stranu Má dať účtu 063 – Realizovateľné cenné papiere súvzťažne na stranu Dal účtu 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

Opravná položka k DFM, ktorý sa oceňuje metódou vlastného imania, sa vytvorí ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky tohto majetku nižšie, ako je jeho ocenenie metódou vlastného imania. Pri tvorbe opravnej položky k DFM sa posudzuje hodnota majetku, ktorý je ocenený metódou vlastného imania a hodnota majetku znížená o predpokladané nižšie ekonomické úžitky. Účtuje sa rovnako ako pri DFM, ktorého zmena reálnej hodnoty sa účtuje na účte 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov. Pri DFM, ktorým sú pôžičky a zostatková doba tejto pôžičky je viac ako jeden rok, opravná položka upravuje výšku pôžičky na jej súčasnú hodnotu. Opravná položka sa účtuje len v prípade, ak dôjde ku zmene reálnej hodnoty súvahovo, nie výsledkovo.

Opravná položka ku KFM, pri ktorom je zmena reálnej hodnoty zaúčtovaná na účet 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia sa účtuje ako:

- a) suma, ktorá predstavuje kladný rozdiel medzi ocenením pri vzniku účtovného prípadu a reálnou hodnotu daného majetku, sa zaúčtuje na stranu Má dať účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku súvzťažne na stranu Dal účtu 291 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku,
- b) suma, ktorá predstavuje kladný rozdiel medzi reálnou hodnotou daného majetku a jeho ocenením pri vzniku účtovného prípadu a už existovala opravná položka sa výška opravnej položky zaúčtuje na stranu Má dať účtu 291 – Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku súvzťažne na stranu Dal účtu 565 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku; suma tvoriaca rozdiel sa zaúčtuje na stranu Má dať účtu 257 – Ostatné realizovateľné cenné papiere súvzťažne na stranu Dal účtu 414 – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

Zúčtovanie opravnej položky pri finančnom majetku z dôvodu vyradenia z účtovníctva sa účtuje na stranu Má dať na príslušný účet 09x – Opravné položky k dlhodobému majetku súvzťažne na stranu Dal príslušného účtu dlhodobého majetku.

Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty FM sa zaúčtuje opačne ako pri tvorbe. Na strane Má dať sa zaúčtuje vecne príslušný účet 09x – Opravné položky k dlhodobému majetku súvzťažne s účtom 565 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku na strane Dal.

Tvorba opravných položiek je zakázaná k účtom 211 – Pokladnica, 213 – Ceniny, 221 – Bankové účty, 261 – Peniaze na ceste. Tvorba opravných položiek je zakázaná k účtom krátkodobého finančného majetku, menovite sa jedná o účty účtovej skupiny 25 – Krátkodobý finančný majetok, ktorými sú účty 251 – Majetkové cenné papiere na obchodovanie, 252 – Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely, 253 – Dlhové cenné papiere na obchodovanie a 255 – Vlastné dlhopisy (Blahušiaková, Šlosárová, 2020; Novotná, 2013).

1.9.3 Opravné položky k zásobám

Opravná položka k zásobám sa tvorí v prípade, ak sa pri inventarizácii zistí nižšia úžitková hodnota oproti oceneniu v účtovníctve. Ak obstarávacia cena zásob alebo vlastné náklady zásob sú vyššie ako predpokladané budúce ekonomické úžitky z ich predaja alebo

využitia v podniku, opravná položka sa vytvorí ako rozdiel medzi ocenením v účtovníctve a ich čistou realizačnou hodnotou. Pod pojmom čistá realizačná hodnota sa rozumie očakávaná predajná cena, znížená o náklady na dokončenie a náklady na predaj zásob. Opravná položka k surovinám a pomocnému materiálu sa vytvára vtedy, ak sa očakáva predaj hotových výrobkov, na ktoré boli tieto pomocné látky použité, so stratou (Opatrenie č. 23054/2002-92).

Opravná položka k zásobám (okrem zásob vlastnej výroby) sa účtuje na stranu Má dať účtu 505 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k zásobám súvzťazne s príslušným súvahovým účtom účtovnej skupiny 19 – Opravné položky k zásobám na strane Dal.

Zúčtovanie opravnej položky k zásobám z dôvodu vyradenia zásob z účtovníctva sa zaúčtuje na stranu Má dať príslušného súvahového účtu účtovnej skupiny 19 - Opravné položky k zásobám súvzťazne so zápisom na stranu Dal príslušného účtu zásob z účtovnej triedy 1 – Zásoby.

Zúčtovanie opravnej položky k zásobám z dôvodu nepodstatnosti trvania úplného alebo čiastočného zníženia hodnoty sa zaúčtuje opačne ako tvorba. Účtovať sa bude na strane Má dať účtu 19 – Opravné položky k zásobám súvzťazne s účtom 505 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k zásobám na strane Dal.

Opravná položka k zásobám vlastnej výroby sa účtuje na stranu Má dať príslušného účtu z účtovnej skupiny 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob súvzťazne s príslušným súvahovým účtom účtovnej skupiny 19 – Opravné položky k zásobám na strane Dal.

Zúčtovanie opravnej položky k zásobám vlastnej výroby z dôvodu vyradenia zásob z účtovníctva sa zaúčtuje na stranu Má dať príslušného súvahového účtu účtovnej skupiny 19 - Opravné položky k zásobám súvzťazne so zápisom na stranu Dal príslušného účtu zásob z účtovnej skupiny 12 – Zásoby vlastnej výroby.

Zúčtovanie opravnej položky k zásobám vlastnej výroby z dôvodu nepodstatnosti trvania úplného alebo čiastočného zníženia hodnoty sa zaúčtuje opačne ako tvorba. Účtovať sa bude na strane Má dať účtu 19 – Opravné položky k zásobám súvzťazne s príslušným účtom v účtovnej triede 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob na strane Dal (Blahušiaková, Šlosárová, 2020; Novotná, 2013).

1.9.4 Opravné položky k pohľadávkam

Opravná položka k pohľadávkam sa tvorí k takým pohľadávkam, u ktorých je pravdepodobné, že ich dlžník úplne alebo len čiastočne nezaplatí. Opravná položka sa tiež tvorí k pohľadávke voči dlžníkovi, s ktorým sa vedie spor o uznanie (Blahušiaková, Šlosárová, 2020).

Účtovanie opravnej položky k pohľadávkam patrí k uzávierkovým operáciám. Opravné položky sa účtujú v čiastočnej alebo plnej sume neinkasovanej pohľadávky.

Ak dlžník nezaplatenú pohľadávku uhradil, účtovná jednotka je povinná rozpustiť opravnú položku. Opravnú položku nie je možné tvoriť k pohľadávkam, ktoré účtovná jednotka nadobudla postúpením alebo na pohľadávku, ktorú je možné vzájomne započítať so záväzkom voči dlžníkovi (Černegová, 2018).

Opravné položky ja zakázané tvoriť k účtom 353 – Pohľadávky za upísané vlastné imanie, 381 – Náklady budúcich období, 382 – Komplexné náklady budúcich období a 385 – Príjmy budúcich období (Blahušiaková, Šlosárová, 2020; Novotná, 2013).

1.10 Opravné položky z daňového hľadiska

Daňovým výdavkom je podľa § 20 ods. 2 zákona o dani z príjmov v znení neskorších predpisov tvorba opravným položiek k:

- a) nadobudnutému majetku,
- b) nepremlčaným pohľadávkam,
- c) pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní a pohľadávkam voči dlžníkovi, ktorým bol súdom určený splátkový kalendár,
- d) nepremlčaným pohľadávkam, ktoré tvoria banky a pobočky zahraničných bánk a Exportno-importná banka Slovenskej republiky,
- e) nepremlčaným pohľadávkam z poistenia v prípade zániku poistenia, ktoré tvoria poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní,
- f) nepremlčaných pohľadávkam zdravotných poisťovní okrem pohľadávok z verejného zdravotného poistenia prislúchajúcich k výnosom oslobodeným od dane,
- g) nepremlčaným pohľadávkam voči osobám v rezolučnom konaní podľa osobitného predpisu,
- h) nepremlčaným pohľadávkam u mikrodaňovníka.

Opravné položky, ktoré nie sú uvedené v § 20 zákona o DzP sú považované za nedaňový výdavok, to znamená, že zvyšujú základ dane (Taldová, 2018b).

Daňovým výdavkom je tvorba opravnej položky k nepremlčateľnej pohľadávke, pri ktorej je pravdepodobné, že ju dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí a zároveň bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov, t. j. pohľadávka bola zaúčtovaná do výnosov. Medzi opravné položky k pohľadávkam sa nezaraďujú opravné položky vytvorené k pohľadávkam z titulu pôžičiek, úverov alebo záloh, pretože pohľadávka nebola zahrnutá do výnosov.

Daňovým výdavkom je tvorba opravnej položky k rizikovej pohľadávke, a to ak od doby splatnosti uplynulo:

- a) 360 dní; do výdavkov sa zahrnie 20 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva,
- b) 720 dní; do výdavkov sa zahrnie 50 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva,
- c) 1080 dní; do výdavkov sa zahrnie 100 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva (Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov).

Od 1. 1. 2016 je daňovo uznateľným výdavkom aj tvorba opravnej položky k príslušenstvu pohľadávky do výšky 100 % hodnoty príslušenstva alebo jeho nezaplatenej časti, ak:

- a) bolo zahrnuté do zdaniteľných príjmov,
- b) je pravdepodobné, že ho dlžník čiastočne alebo úplne neuhradí,
- c) od splatnosti pohľadávky, ktorej súčasťou je aj príslušenstvo, uplynulo 1080 dní (Finančná správa SR, 2022).

Podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona o dani z príjmov sa medzi príslušenstvo zaraďuje úrok z omeškania, poplatky z omeškania a iné platby, ktoré zvyšujú hodnotu pohľadávky z dôvodu oneskorenej úhrady.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať problematiku rezerv a opravných položiek a ich vplyvu na výpočet základu dane z príjmov. Konkrétne sa budeme zameriavať na to, ako správne vytvárať, účtovať a používať rezervy a opravné položky, aby bol zachovaný verný a pravdivý obraz účtovníctva a aby výsledná daňová povinnosť bola čo najlepšie optimalizovaná.

Metodika práce pozostáva z:

- a) vyhľadávania a spracovania relevantnej literatúry, zákonov a opatrení týkajúcich sa rezerv a opravných položiek a ich daňového vplyvu,
- b) získanie a analýza účtovných záznamov a daňových výkazov spoločností, ktoré používajú rezervy a opravné položky, na základe ktorých sme vytvárali praktickú časť bakalárskej práce.

Metódy skúmania sú nasledovné:

- a) skúmanie vzťahov medzi vytvorením rezerv a opravných položiek a daňovým aspektom,
- b) určenie vplyvu použitia rezerv a opravných položiek na základ dane z príjmov.

Prvá kapitola je venovaná teoretickej analýze problematiky účtovania rezerv a opravných položiek a ich vplyvu na základ dane, ktoré sme metódou syntézy spojili do uceleného východiska.

V tretej kapitole sme na základe teoretických znalostí vypracovali praktické účtovné prípady, na ktorých sme si ukázali účtovanie rezerv a opravných položiek a to, akým spôsobom nám ovplyvnia výslednú daňovú povinnosť.

Výsledok bakalárskej práce by mal poskytnúť ucelený pohľad na problematiku rezerv a opravných položiek a ich vplyv na výslednú daňovú povinnosť.

3 Výsledky práce a diskusia

V tejto kapitole si na vybraných účtovných prípadoch ukážeme ako sa účtujú rezervy a opravné položky. Zároveň zanalyzujeme ich vplyv na daň z príjmov PO.

3.1 Tvorba a účtovanie rezerv

Pri účtovaní rezerv ako záväzkov, sa používajú účty 323 – Krátkodobé rezervy, 451 – Rezervy zákonné a 459 – Ostatné rezervy. Pre vlastné potreby si môže účtovná jednotka podľa vlastného uváženia doplniť syntetické účty do účtového rozvrhu.

Rezervy sa pri tvorbe vždy účtujú na stranu *Dal* príslušného účtu rezerv podľa toho, či sa jedná o krátkodobú (323) alebo dlhodobú rezervu (459) a zároveň, či sa jedná o daňovo uznané rezervy (451) a na stranu *Má dať* sa účtuje príslušný súvahový alebo výsledkový účet, podľa toho, či sa jedná o majetok, náklady, alebo výnosy.

Použitie rezervy sa účtuje na strane *Má dať* so súvzťažným zápisom na stranu *Dal* príslušného účtu záväzkov, nákladov alebo výnosov. Zrušenie rezervy sa zaúčtuje opačne ako tvorba (Blahušiaková, Šlosárová, 2020).

3.1.1 Účtovanie a tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky

Zamestnávateľ zamestnáva 3 zamestnancov, všetci majú hodinovú mzdu a pracujú na 8-hodinový pracovný čas. Jeden zamestnanec si v danom roku vyčerpal všetku svoju dovolenku. Zvyšní dvaja zamestnanci si nevyčerпали všetky dovolenky. Prvému zamestnancovi zostalo 5 dní dovolenky, ktorú chce použiť v nasledujúcom roku. Druhému zamestnancovi zostalo 7 dní dovolenky, ktorú chce použiť v nasledujúcom roku. Mzda prvého zamestnanca je 5 €/hodina, mzda druhého zamestnanca je 10 €/hodina. Zamestnávateľ preto vytvorí rezervu na nevyčerpané dovolenky u prvého zamestnanca v predpokladanej výške 200 € a rezervu na poistné vo výške 70,40 €. U druhého zamestnanca bude výška rezervy na nevyčerpané dovolenky 560 € a rezerva na poistné vo výške 197,12 €.

Tabuľka č. 1 – Účtovanie rezerv na nevyčerpané dovolenky a poistné

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky	200 €	521xxx	323xxx
ID	2.	Tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky	560 €	521xxx	323xxx
ID	3.	Tvorba rezervy na poistné	70,40 €	524xxx	323xxx
ID	4.	Tvorba rezervy na poistné	197,12 €	524xxx	323xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Zamestnanci v nasledujúcom roku čerpali celú nevyužitú dovolenku z minulého roka.

Zamestnávateľ preto v nasledujúcom roku preto použije všetky vytvorené rezervy na nevyčerpané dovolenky v sume 760 € a rezervy na poistné v sume 267,52 €.

Tabuľka č. 2 – Účtovanie použitia rezervy na nevyčerpané dovolenky a poistné

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Použitie rezervy na nevyčerpané dovolenky	200 €	323xxx	331xxx
ID	2.	Použitie rezervy na nevyčerpané dovolenky	560 €	323xxx	331xxx
ID	3.	Použitie rezervy na poistné	70,40 €	323xxx	336xxx
ID	4.	Použitie rezervy na poistné	197,12 €	323xxx	336xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z daňového hľadiska sa jedná o rezervy, ktoré sú uznané za daňový náklad v plnej výške. To znamená, že v období, v ktorom sa tvorili, budú zvyšovať náklady spoločnosti, čo bude mať za následok zníženie výsledku hospodárenia a samotnej daňovej povinnosti. Ich použitie výsledkov hospodárenia v budúcom roku už neovplyvnia, keďže boli zahrnuté do nákladov minulého roka.

3.1.2 Účtovanie a tvorba rezervy na zostavenie účtovnej závierky

Firma Kriváň, s. r. o. vedie externé účtovníctvo a teda aj zostavuje účtovnú závierku pre svojho jediného klienta, firmu Rysy, s. r. o.. V súčasnom roku, firma Rysy, s. r. o. tvorí rezervu na zostavenie účtovnej závierky vo výške 1 000 €.

Tabuľka č. 3 – Účtovanie rezervy na zostavenie účtovnej závierky

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba rezervy na zostavenie účtovnej závierky	1 000 €	518xxx	323xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podľa zákona o dani z príjmov sa jedná o položku, ktorá nie je v súčasnom roku uznaná za daňový náklad, to znamená, že pre firmu Rysy, s. r. o. bude predstavovať pripočítateľnú položku v súvislosti s daňou z príjmu.

V nasledujúcom roku vystaví firma Kriváň, s. r. o. faktúru pre Rysy, s. r. o. za zostavenie účtovnej závierky v sume 1 000 €. Zároveň firma Rysy, s. r. o. použije rezervu tvorenú v minulom roku na zostavenie účtovnej závierky.

Tabuľka č. 4 – Účtovanie použitia rezervy na zostavenie účtovnej závierky

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
PFA	1.	Faktúra za zostavenie účtovnej závierky a zúčtovanie rezervy	1 000 €	323xxx	321xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Nakoľko sa jedná o služby, ktoré sú v nasledujúcom roku daňovo uznané, bude suma 1 000 € predstavovať položku znižujúcu základ dane.

3.1.3 Účtovanie a tvorba rezervy na súdne spory

Spoločnosť Tango, s. r. o. vyrába nábytok na mieru pre svojich zákazníkov. Spoločnosť Zulu, s. r. o. si v roku 2020 objednala u firmy Tango, s. r. o. výrobu drevených stolov, ktorých parametre boli dohodnuté v zmluve o dielo. Po troch mesiacoch firma Tango, s. r. o. dodala predmet zmluvy spoločnosti Zulu, s. r. o. tak, ako bolo dohodnuté v zmluve. Avšak spoločnosť Zulu, s. r. o. po mesiaci od dodania začala tvrdiť, že dodané stoly nezodpovedajú parametrom v zmluve. Spoločnosť Tango, s. r. o. tieto tvrdenia odmieta, preto sa spoločnosť Zulu rozhodla pre vyriešenie sporu súdnou cestou. Tango, s. r. o. je teda nútená sa súdiť. Pretože spoločnosť Tango, s. r. o. nevie, ako dlho bude súd trvať a zároveň, aké poplatky bude platiť, rozhodla sa tvoriť rezervu na súdny spor vo výške 10 000 €.

Tabuľka č. 5 – Účtovanie rezervy na súdne spory

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba rezervy na súdne spory	10 000 €	548xxx	459xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2022 súd zamietol návrh firmy Zulu, s. r. o. avšak prikázala firme Tango zaplatiť trovy konania, ktoré boli vo výške 3 500 €. Spoločnosť Tango, s. r. o. použije časť rezervy na úhradu trov konania a zvyšnú časť rozpustí.

Tabuľka č. 6 – Účtovanie použitia rezervy na súdne spory

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Použitie časti rezervy na úhradu trov konania	3 500 €	459xxx	379xxx
ID	2.	Zrušenie nepotrebnnej časti rezervy	6 500 €	459xxx	548xxx
VBU	3.	Úhrada záväzku voči súdu	3 500€	379xxx	221xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vzhľadom na to, že tvorba rezervy na súdne spory je považovaná podľa zákona č. 595/2003 o dani z príjmov za nedaňový výdavok, v roku tvorby predmetnej rezervy sa celá suma bude brať ako pripočítateľná položka k výsledku hospodárenia, čiže bude zvyšovať základ dane. V roku 2022 bude suma 3 500 € po jej zaplatení tvoriť odpočítateľnú položku k výsledku hospodárenia, čiže bude znižovať základ dane. Zrušenie rezervy v sume 6 500 € výslednú daňovú povinnosť neovplyvní.

3.1.4 Účtovanie a tvorba rezervy na opravy

Spoločnosť Fort, s. r. o. vlastní stroj, na ktorom bola v roku 2022 vykonaná oprava hydraulického ruky dňa 12. 12. 2022 v odhadovanej sume 15 000 €. Keďže spoločnosť Fort, s. r. o. nemá faktúru a cena opravy je len odhadovaná, je nútená tvoriť rezervu na opravu stroja.

Tabuľka č. 7 – Účtovanie rezervy na opravy

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Vytvorenie rezervy na opravy	15 000 €	511xxx	323xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tvorba rezervy na nevyfakturované dodávku nie je daňovým výdavkom podľa § 21 ods. 2 písm. j) Zákona o dani z príjmov a podľa § 20 ods. 9 Zákona o dani z príjmov a z tohto dôvodu je celá hodnota vytvorenej rezervy pripočítateľnou položkou k základu dane.

V januári 2023 spoločnosť dostala ostrú faktúru, ktorej výška bola rovnaká ako bola tvorená rezerva.

Tabuľka č. 8 – Použitie rezervy na opravy

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
PFA	1.	Faktúra za opravu stroja	15 000 €	323xxx	321xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Použitie rezervy na opravu stroja je podľa zákona o dani z príjmov uznaný za daňový výdavok a bude tvoriť odpočítateľnú položku v daňovom priznaní.

V prípade, ak by bola celková fakturovaná suma za opravu nižšia ako bola tvorba rezervy, účtovanie by vyzeralo nasledovne.

Tabuľka č. 9 – Použitie a zrušenie rezervy na opravy

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
PFA	1.	Faktúra za opravu stroja	13 000 €	323xxx	321xxx
ID	2.	Zrušenie nepotrebnnej rezervy	2 000 €	323xxx	511xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Nákladová položka na opravu stroja je daňovým výdavkom podľa zákona o dani z príjmov, avšak zrušenie nepotrebnnej časti rezervy neovplyvní základ dane.

3.2 Tvorba a účtovanie opravných položiek

Tvorba opravných položiek k pohľadávkam sa účtuje na účte 547 – *Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k pohľadávke* na strane Má dať súvzťažne s účtom 391 – *Opravné položky k pohľadávkam* na strane Dal. Vyradenie pohľadávky z účtovníctva sa zaúčtuje na stranu Má dať účtu 391 – *Opravné položky k pohľadávkam* súvzťažne s príslušným súvahovým účtom pohľadávok na strane Dal. Zrušenie opravnej položky k pohľadávkam z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatnenosti trvania zníženia hodnoty majetku sa účtuje opačne ako jej tvorba, čiže sa účtuje 391 – *Opravné*

položky k pohľadávkam na strane Má dať súvzťažne s účtom 547 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam (Blahušiaková, Šlosárová, 2020).

3.2.1 Účtovanie a tvorba opravnej položky k pohľadávkam

Príklad č. 1

Účtovnej jednotke Lima, s. r. o. vznikla počas roka 2020 pohľadávka voči fyzickej osobe so splatnosťou 15. 3. 2020 v menovitej hodnote 120 €. Do konca roka však pohľadávka nebola odberateľom uhradená, preto sa účtovná jednotka Lima, s. r. o. rozhodla na konci roka 2021 tvoriť opravnú položku vo výške 20 % menovitej hodnoty pohľadávky, keďže pohľadávka bola po splatnosti viac ako 360 dní.

Tabuľka č. 10 – Účtovanie pohľadávky a tvorba opravnej

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
VFA	1.	Vystavená faktúra za predaný tovar	100 €	-	604xxx
		DPH 20 %	20 €	-	343xxx
		Spolu	120 €	311xxx	-
ID	2.	Tvorba OP vo výške 20 % z menovitej hodnoty	24 €	547xxx	391xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2022 odberateľ po výzvach predmetnú pohľadávku uhradil v plnej výške. Opravná položka sa tým pádom zruší v plnej výške z dôvodu zániku opodstatnenosti zníženia hodnoty majetku.

Tabuľka č. 11 – Účtovanie inkasa pohľadávky a zrušenie opravnej položky k pohľadávke

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
VBU	1.	Inkaso pohľadávky od odberateľa	120 €	221xxx	311xxx
ID	2.	Zrušenie opravnej položky k pohľadávke	24 €	391xxx	547xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z daňového hľadiska je tvorba opravnej položky vo výške 20 % menovitej hodnoty k predmetnej pohľadávke uznaná za daňový výdavok, pretože od doby splatnosti uplynulo viac ako 360 dní a zároveň sa jednalo o rizikóvu pohľadávku, keďže vznikla voči fyzickej osobe, ktorá nepodniká.

Príklad č. 2

Účtovnej jednotke V8, s. r. o., ktorá sa zaoberá nákupom a predajom áut, vznikla počas roka 2020 pohľadávka voči spoločnosti Landerka, s. r. o. so splatnosťou 15. 6. 2020 v menovitej hodnote 240 000 € za predaj auta. Pohľadávka napriek výzvam na uhradenie nebola odberateľom zaplatená, preto sa účtovná jednotka V8, s. r. o. rozhodla na konci roka 2021 tvoriť opravnú položku vo výške 20 % menovitej hodnoty pohľadávky, keďže pohľadávka bola po splatnosti viac ako 360 dní.

Tabuľka č. 12 – Účtovanie pohľadávky a tvorba opravnej

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
VFA	1.	Vystavená faktúra za predaný tovar	200 000 €	-	604xxx
		DPH 20 %	40 000 €	-	343xxx
		Spolu	240 000 €	311xxx	-
ID	2.	Tvorba OP vo výške 20 % z menovitej hodnoty	48 000 €	547xxx	391xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z daňového hľadiska je tvorba opravnej položky vo výške 20 % menovitej hodnoty k predmetnej pohľadávke uznaná za daňový výdavok, pretože od doby splatnosti uplynulo viac ako 360 dní a zároveň sa jednalo o rizikóvu pohľadávku, keďže odberateľ nereagoval na výzvy k úhrade pohľadávky.

Počas roka 2022 odberateľ nereagoval na výzvy na uhradenie jeho záväzku, predmetná pohľadávka stále zostáva rizikóva, preto sa spoločnosť V8, s. r. o. na konci roka 2022 rozhodla dotvoriť opravnú položku do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky.

Tabuľka č. 13 – Účtovanie a tvorba opravnej položky

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba OP vo výške 50 % z menovitej hodnoty (ďalších 30 %)	72 000 €	547xxx	391xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z daňového hľadiska je tvorba opravnej položky vo výške 50 % menovitej hodnoty k predmetnej pohľadávke (resp. jej dotvorenie) uznaná za daňový výdavok, pretože od doby splatnosti uplynulo viac ako 720 dní a zároveň sa jednalo o rizikóvu pohľadávku, keďže odberateľ nereagoval na výzvy k úhrade pohľadávky.

V roku 2023 spoločnosť V8, s. r. o. zistila, že odberateľ Landerka, s. r. o. sa dostal do exekučného konania z dôvodu neplatenia svojich záväzkov iným odberateľom. Spoločnosť sa preto na konci roka rozhodla dotvoriť opravnú položku do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky a zároveň vyradiť pohľadávku z účtovníctva.

Tabuľka č. 14 – Zúčtovanie opravnej položky

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba OP vo výške 100 % z menovitej hodnoty (zvyšných 50 %)	120 000 €	547xxx	391xxx
ID	2.	Zúčtovanie opravnej položky a vyradenie pohľadávky z účtovníctva	240 000 €	391xxx	311xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2023 sa základ dane spoločnosti V8, s. r. o. zníži o 120 000 €, keďže opravná položka je plne uznaná za daňový výdavok podľa zákona o dani z príjmov. Je po splatnosti viac ako 1080 dní, je riziková a zároveň je nepremlčaná.

Príklad č. 3

Spoločnosť Makro, s. r. o. evidovala v účtovníctve pohľadávku v menovitej hodnote 15 000 € splatnú 30. 11. 2018. V novembri 2019 sa rozhodla zaúčtovať úrok z omeškania k tejto pohľadávke vo výške 1 000 €. Predmetná pohľadávka nebola k 31. 12. 2022 uhradená.

Tabuľka č. 15 – Úrok z omeškania

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Úrok z omeškania	1 000 €	311xxx	644xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Keďže príslušenstvo k pohľadávke bolo zahrnuté do výnosov spoločnosti Makro, s. r. o. a pohľadávka je viac ako 1080 po splatnosti, spoločnosť Makro, s. r. o. sa rozhodla k príslušenstvu pohľadávky vytvoriť opravnú položku v hodnote 1 000 €.

Tabuľka č. 16 – Opravná položka k príslušenstvu

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Opravná položka k príslušenstvu	1 000 €	547xxx	391xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Opravná položka k príslušenstvu, ktoré bolo zahrnuté do zdaniteľných príjmov, zároveň je tvorená k pohľadávke, ktorá je viac ako 1080 dní po splatnosti a nepremlčaná, je podľa zákona o dani z príjmov uznaná za daňový výdavok. Preto bude predmetná opravná položka k príslušenstvu v roku 2022 znižovať základ dane spoločnosti Makro, s. r. o..

3.2.2 Účtovanie a tvorba opravnej položky k finančnému majetku

Účtovná jednotka Mike, s. r. o. obstarala v roku 2022 dlhodobý finančný majetok na účte 063xxx – *Realizovateľné cenné papiere a podiely* ocenené obstarávacou cenou vo výške 12 000 €.

Tabuľka č. 17 – Nákup a zaradenie DFM

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
OZ	1.	Obstaranie cenných papierov	12 000 €	043xxx	325xxx
ID	2.	Zaradenie cenných papierov do DFM	12 000 €	063xxx	043xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na konci účtovného obdobia účtovná jednotka zistila, že trhovú hodnotu zistená z burzy cenných papierov je nižšia o 1 500 € ako je ocenenie v účtovníctve. Účtovná jednotka je preto povinná tvoriť opravnú položku k dlhodobému finančnému majetku vo výške 1 500 €.

Tabuľka č. 18 – Tvorba opravnej položky k DFM

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba opravnej položky k DFM	1 500 €	565xxx	096xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z hľadiska dane z príjmov opravná položka k finančnému majetku nie je tvorená v súlade s § 20 ods. 2 zákona o dani z príjmov, to znamená, že bude tvoriť pripočítateľnú položku k základu dane za rok 2022.

Pri opätovnom oceňovaní v roku 2023 sa zistilo, že trhovú hodnotu daného dlhodobého finančného majetku na burze sa zvýšila o 1 000 €. Účtovná jednotka Mike, s. r. o. preto o túto sumu zníži už vytvorenú opravnú položku k dlhodobému finančnému majetku.

Tabuľka č. 19 – Zníženie opravnej položky

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Zníženie opravnej položky k fin. majetku	1 000 €	096xxx	565xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z hľadiska dane z príjmu zníženie opravnej položky ovplyvní základ dane do výšky rozdielu medzi pôvodnou tvorbou opravnej položky a hodnotou jej zníženia. Tento rozdiel bude predstavovať odpočítateľnú položku od základu dane, čiže základ dane to neovplyvní.

3.2.3 Účtovanie a tvorba opravnej položky k zásobám

Účtovná jednotka TUF, s. r. o. počas roka 2022 obstarala tovar v obstarávacej cene 10 €/kus. Spoločnosť nakúpila 10 000 kusov. Náklady na prepravu boli vo výške 2 000 €. Tento tovar následne účtovná jednotka prijala na sklad.

Tabuľka č. 20 – Zaúčtovanie tovaru na sklad

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
PFA	1.	Obstarávacia cena tovaru	100 000 €	131xxx	-
		DPH	20 000 €	343xxx	-
		Spolu	120 000 €	-	321xxx
PFA	2.	Preprava tovaru	2 000 €	131xxx	321xxx
PRI	3.	Prijatie tovaru na sklad	102 000 €	132xxx	131xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Počas inventarizácie ku dňu zostavenia účtovnej závierky 2022 spoločnosť zistila, že 300 kusom končí záruka, preto spoločnosť môže predpokladať, že budúce ekonomické úžitky sa znížia a rozhodla sa tvoriť opravnú položku vo výške rozdielu medzi obstarávacou cenou a čistou realizačnou hodnotou.

Spoločnosť TUF, s. r. o. predávala svoj tovar za 25 €/kus, náklady na jeho predaj predstavovali 5 €/kus. Tovar, ktorému končí záručná lehota, bude predávať za 10 €/kus.

Čistá realizačná hodnota sa vypočíta ako predpokladaná predajná cena, od ktorej sa odpočítajú náklady na predaj: $\text{ČRH} = 10 \text{ €} \times 300 \text{ ks} - 5 \text{ €} \times 300 \text{ ks} = 1\,500 \text{ €}$

Opravná položka sa bude tvoriť ako rozdiel medzi obstarávacou cenou a čistou realizačnou hodnotou. Opravná položka k zásobám = $10,20 \text{ €} \times 300 \text{ ks} - 1\,500 \text{ €} = 1\,560 \text{ €}$.

Účtovanie opravnej položky k zásobám bude vyzeráť nasledovane.

Tabuľka č. 21 – Účtovanie a tvorba opravnej položky k zásobám

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Tvorba opravnej položky k zásobám	1 560 €	505xxx	196xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Keďže opravná položka k zásobám nie je podľa zákona o dani z príjmov uznaná za daňový výdavok, suma opravnej položky 1 560 € bude tvoriť pripočítateľnú položku k základu dane a zvýši daňovú povinnosť spoločnosti TUF, s. r. o..

3.2.4 Opravná položka k dlhodobému majetku

Spoločnosti TML, s. r. o. začiatkom roka 2022 kúpila pozemok v hodnote 300 000 € od fyzickej osoby, ktorý zaradila do používania 15. 4. 2022.

Tabuľka č. 22 – Obstaranie pozemku kúpou

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
PFA	1.	Nákup pozemku	300 000 €	042xxx	325xxx
ID	2.	Zaradenie pozemku do používania	300 000 €	031xxx	042xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

20. 9. 2022 došlo k automobilovej nehode, kedy sa na predmetnom pozemku vylialo veľké množstvo rafinovanej ropy z kamióna, ktorý bol súčasťou nehody. Pozemok sa stal znečisteným a ropu sa nepodarilo vyčistiť do konca roka. K 31. 12. 2022 bola účtovná jednotka TML, s. r. o. nútená tvoriť opravnú položku k dlhodobému majetku, keďže je zjavné, že budúce ekonomické úžitky budú nižšie ako je ocenenie v účtovníctve z dôvodu znečistenia pozemku ropou. Predbežné náklady na jeho vyčistenie boli vyčíslené na 75 000 €. Táto suma bude predstavovať výšku opravnej položky

Tabuľka č. 23 – Opravná položka k dlhodobému majetku

Doklad	Poradové číslo	Text	Suma	MD	D
ID	1.	Opravná položka k pozemku	75 000 €	553xxx	092xxx

Zdroj: Vlastné spracovanie

Keďže opravná položka k dlhodobému majetku nie je podľa zákona o dani z príjmov uznaná za daňový výdavok, bude suma 75 000 € predstavovať položku zvyšujúcu základ dane a následne zvýši daňovú povinnosť.

3.3 Rezervy a opravné položky v účtovnej závierke

V tejto časti si rozoberieme vykazovanie rezerv a opravných položiek v účtovných závierkach reálnych firiem. Firmy, ktoré použijeme, sú Ytilaer, s. r. o., mikro účtovná jednotka so sídlom v Bratislave, GPW, s. r. o., malá účtovná jednotka so sídlom v Bratislave, Decathlon SK, s. r. o., veľká účtovná jednotka so sídlom v Bratislave. Na získanie účtovných závierok použijeme verejne dostupný portál registeruz.sk (MF SR, 2023).

Pri spoločnosti Ytilaer, s. r. o. sme mali prístup do účtovníctva, vďaka čomu máme informácie, ktoré nie sú bežne dostupné z Registra účtovných závierok. Prejaví sa to najmä pri rozbere opravnej položky spoločnosti Ytilaer, s. r. o. . Spoločnosť GPW, s. r. o. dňa 31. 3. 2022 požiadala o odklad daňového priznania, preto ešte neexistuje aktuálna účtovná závierka za rok 2022, to isté platí aj pre spoločnosť Decathlon SK, s. r. o., ktorá takisto nemá zverejnenú účtovnú závierku za rok 2022.

3.3.1 Rezervy v účtovnej závierke

Ako prvú budeme analyzovať účtovnú závierku spoločnosti Ytilaer, s. r. o. za rok 2022 za obdobie od 01/2022 do 12/2022.

Obrázok č. 1 – Rezervy v mikro účtovnej jednotke

4.	Ostatné krátkodobé záväzky (364, 365, 366, 367, 368A, 36X, 372A, 379, 383A, 384A, 398A, 471A, 472A, 474A, 478A, 479A, 47XA)	42	5 6 1 7 3	9 0 8 6 5
B.V.	Krátkodobé rezervy (323, 32XA, 451A, 459A, 45XA)	43	1 7 3 1	1 9 4 6
B.VI.	Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)	44		

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe obrázku č. 1 môžeme vidieť, že spoločnosť Ytilaer, s. r. o. vykazovala za rok 2022 rezervy vo výške 1 731 €. Na základe interných informácií spoločnosti Ytilaer, s. r. o., môžeme potvrdiť, že tieto rezervy boli vytvorené na nevyčerpané dovolenky, vrátane poistného a príspevkov. To znamená, že v roku 2022 bude suma 1 731 € uznaná za daňový výdavok podľa zákona o dani z príjmov.

Ako druhú účtovnú závierku zanalyzujeme účtovnú závierku firmy GPW, s. r. o., ktorá sa považuje za malú účtovnú jednotku, za rok 2021 od 01/2021 do 12/2021.

Obrázok č. 2 – Krátkodobé rezervy v malej účtovnej jednotke

B.V.	Krátkodobé rezervy r. 137 + r. 138	136	1 1 1 7	7 4 1
B.V.1.	Zákonné rezervy (323A, 451A)	137		
2.	Ostatné rezervy (323A, 32X, 459A, 45XA)	138	1 1 1 7	7 4 1

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Z účtovnej závierky vyplýva, že spoločnosť GPW, s. r. o. za rok 2021 účtovala o krátkodobých rezervách, keďže riadok 136 je vyplnený. Avšak môžeme sa domnievať, že rezervy budú nedaňového charakteru, keďže riadok 136 tvorí súčet riadkov 137 a 138, pričom vyplnený je len riadok 138, čo sú Ostatné rezervy, ktoré majú nedaňový charakter.

Obrázok č. 3 – Dlhodobé rezervy v malej účtovnej jednotke

Označenie a	STRANA PASÍV b	Číslo riadku c	Bežné účtovné obdobie 4	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie 5
B.II.	Dlhodobé rezervy r. 119 + r. 120	118		
B.II.1.	Zákonné rezervy (451A)	119		
2.	Ostatné rezervy (459A, 45XA)	120		

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe údajov z účtovnej závierky spoločnosti GPW, s. r. o. môžeme tvrdiť, že spoločnosti GPW, s. r. o. nevznikla povinnosť účtovať o dlhodobých rezervách.

Ako tretiu účtovnú jednotku zanalyzujeme spoločnosť Decathlon SK, s. r. o., ktorá je zaradená ako veľká účtovná jednotka, za obdobie 2021 od 01/2021 do 12/2021.

Obrázok č. 4 – Krátkodobé rezervy vo veľkej účtovnej jednotke

B.V.	Krátkodobé rezervy r. 137 + r. 138	136	1 3 5 8 3 1 8	1 1 2 7 4 9 8
B.V.1.	Zákonné rezervy (323A, 451A)	137	1 0 0 7 2	7 4 3 5
2.	Ostatné rezervy (323A, 32X, 459A, 45XA)	138	1 3 4 8 2 4 6	1 1 2 0 0 6 3

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe údajov z účtovnej závierky spoločnosti Decathlon SK, s. r. o. za rok 2021 sme sa dozvedeli, že spoločnosť účtovala o krátkodobých rezervách. Keďže riadok 137 – Zákonné rezervy je vyplnený, môžeme sa domnievať, že tieto rezervy boli daňovo uznateľné. Riadok 138 bol takisto vyplnený, avšak tu nevieme posúdiť daňovú uznateľnosť tvorby rezerv.

Obrázok č. 5 – Dlhodobé rezervy vo veľkej účtovnej jednotke

Označenie a	STRANA PASÍV b	Číslo riadku c	Bežné účtovné obdobie 4	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie 5
B.II.	Dlhodobé rezervy r. 119 + r. 120	118		
B.II.1.	Zákonné rezervy (451A)	119		
2.	Ostatné rezervy (459A, 45XA)	120		

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe údajov z účtovnej závierky spoločnosti Decathlon SK, s. r. o. môžeme tvrdiť, že spoločnosti Decathlon SK, s. r. o. nevznikla povinnosť účtovať o dlhodobých rezervách.

3.3.2 Opravné položky v účtovnej závierke

Ako prvú budeme analyzovať mikro účtovnú jednotku Ytilaer, s. r. o. za rok 2022 od 01/2022 do 12/2022.

Obrázok č. 6 – Opravné položky v mikro účtovnej jednotke

F.	Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku (551, (+/-) 553)	14	6 1 0 0 5	6 4 3 2 6
G.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	15		
H.	Opravné položky k pohľadávkam (+/- 547)	16	1 2 7 9 2 7	

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe údajov z účtovnej závierky spoločnosti Ytilaer, s. r. o. za rok 2022 môžeme tvrdiť, že spoločnosť účtovala opravnú položku k pohľadávke na účte 547 – Opravné položky k pohľadávkam v sume 127 927 €. Zaujímavosťou tejto opravnej položky je, že suma 127 927 € predstavuje len 1,25 % z menovitej hodnoty pohľadávky a zároveň bola plne uznaná za daňový výdavok. Táto opravná položka sa ukázala ako skvelý nástroj na zníženie daňovej povinnosti, najmä preto, že sa jedná o náklad, ktorý nikdy nebude výdavkom.

Ako druhú zanalyzujeme účtovnú závierku spoločnosti GPW, s. r. o. za rok 2021, ktorá sa zaraďuje ako malá účtovná jednotka za obdobie od 01/2021 do 12/2021.

Obrázok č. 7 – Opravné položky v malej účtovnej jednotke

M.	Opravné položky k finančnému majetku (+/-) (565)	48	- 1 8 7 3	- 1 3 4 1
----	--	----	-----------	-----------

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Na základe účtovnej závierky spoločnosť GPW, s. r. o. účtovala o opravných položkách, avšak účtovala o ich znížení, keďže sa jedná o zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému finančnému majetku, konkrétne k účtom 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely, z dôvodu ich precenenia. Zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku nemalo dopad na daňovú povinnosť v roku 2021.

Ako tretiu zanalyzujeme účtovnú závierku spoločnosti Decathlon SK, s. r. o. za rok 2021 za obdobie od 01/2021 do 12/2021, ktorá sa zaraďuje ako veľká účtovná jednotka.

Obrázok č. 8 – Opravné položky vo veľkej účtovnej jednotke

C.	Opravné položky k zásobám (+/-) (505)	13	5 2 1 9	1 3 0 2 6
----	---------------------------------------	----	---------	-----------

Zdroj: Register účtovných závierok (MF SR, 2023)

Účtovná jednotka Decathlon SK s. r. o. za rok 2021 účtovala o opravných položkách k zásobám, konkrétne sa jedná o opravné položky k tovaru, keďže v súvahovej časti účtovnej závierky sa zásoby vykazujú len na riadku 39 – Tovar. Výška opravnej položky bude predstavovať pripočítateľnú položku k základu dane, keďže opravné položky k zásobám nie sú uznané za daňový výdavok.

Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo charakterizovať vymedzenie pojmov rezervy a opravné položky, tvorbu rezerv a opravných položiek, použitie rezerv a opravných položiek, druhy rezerv a opravných položiek a daňový aspekt rezerv a opravných položiek.

Rezervy predstavujú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou. Časové vymedzenie sa týka časovej príslušnosti vzniku záväzku v danom účtovnom období. Ak účtovná jednotka nemá istotu, v ktorom účtovnom období záväzok vznikne, ide o záväzok s neistým časovým vymedzením.

Opravné položky sa účtujú ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, v rámci uzávierkových operácií. Počas inventarizácie účtovná jednotka zisťuje, či ocenenie majetku v účtovnej závierke zodpovedá skutočnosti. Ak sa dá predpokladať, že hodnota majetku v účtovníctve je vyššia ako jeho budúce ekonomické úžitky, vytvorí opravnú položku.

Hlavným cieľom bolo zobrazit' účtovanie rezerv a opravných položiek na praktických príkladoch vymyslených firiem, ktoré splňajú všetky legislatívne požiadavky. Prácu bolo potrebné rozdeliť na tri časti.

Prvá časť bola venovaná teoretickej charakteristike rezerv a opravných položiek z hľadiska zákona o účtovníctve, zákona o dani z príjmov a ostatných platných legislatívnych opatrení.

Druhá časť bol stanovený hlavný cieľ a metódy jeho dosiahnutia.

V tretej časti sme si na praktický príkladoch ukázali spôsob účtovania rezerv a opravných položiek a ich dopad na výslednú daňovú povinnosť daňovníka.

Môžeme tvrdiť, že hlavný cieľ bakalárskej práce bol splnený. Bakalárska práca poukazuje na fakt, že správne nastavenie a používanie rezerv a opravných položiek, ako nástroja opatrnosti, dokáže účtovnej jednotke výrazne ovplyvniť základ dane a výslednú daňovú povinnosť daňovníka. Avšak z praktického hľadiska by bolo ideálne, aby firmy vykonávali svoju podnikateľskú činnosť tak, aby sa nedaňové rezervy a nedaňové opravné položky netvorili vôbec, keďže zvyšujú výslednú daňovú povinnosť a konečnú daň z príjmov daňovníka.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie:

MÁZIKOVÁ, Katarína – MATEÁŠOVÁ, Martina – ONDRUŠOVÁ, Lucia. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I.* 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019. 300 s. ISBN 978-80-571-0010-2.

ŠLOSÁROVÁ, Anna – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. *Analýza účtovnej závierky* 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 432 s. ISBN 978-80-571-0166-6.

Právne normy:

IAS 37 – Provisions, contingent liabilities and contingent assets. Dostupné na: <https://www.accaglobal.com/gb/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f7/technical-articles/ias-37.html>

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Poučenie na vyplnenie daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby, podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov platné pri podávaní daňového priznania u daňovníka, ktorému posledný deň lehoty na podanie daňového priznania uplynul po 31. 12. 2021 (MF/010700/2021 -721)

Internetové zdroje:

ČERNEGOVÁ, Anna. *Opravné položky k pohľadávkam (účtovné a daňové hľadisko)*. [online]. 2018. [cit. 2022-09-24]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/uctovnictvo/opravne-polozky-pohladavkam>

DOBŠOVIČ, Dušan. *Rezervy a opravné položky*. [online]. 2006. [cit. 2022-09-12]. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Rezervy-a-opravne-polozky-1.htm>

FINANČNÁ SPRÁVA SR. *Opravné položky*. [online]. 2022. [cit. 2022-12-12]. Dostupné na: <https://podpora.financnasprava.sk/212032-Opravn%C3%A9-polo%C5%BEky>

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY [MF SR]. *Register účtovných závierok* [online]. 2023. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch>

NOVOTNÁ, Ľudmila. *Tvorba a zúčtovanie opravných položiek*. [online]. 2013. [cit. 2022-10-18]. Dostupné na: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/Tvorba-a-zuctovanie-opravných-položiek-1.htm>

TALDOVÁ, Simona. *Rezervy*. [online]. 2018a. [cit. 2022-08-15]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/uctovnictvo/rezervy>

TALDOVÁ, Simona. *Opravné položky k majetku*. [online]. 2018b. [cit. 2022-10-02]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/uctovnictvo/opravne-položky-majetku>

TURÓCIOVÁ, Jana – JARINKOVIČOVÁ, Valéria. *Rezervy z daňového a účtovného pohľadu*. [online]. 2013. [cit. 2022-08-18]. Dostupné na: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/Rezervy-z-danoveho-a-uctovneho-pohlada.htm>